

Personvernlovgivningen – ledelsens ansvar

Pensjonskassekonferansen 14. mai 2019, Sandefjord

Ove Skåra - Datatilsynet

Februar 1989:

⁴⁶⁷Ingeborg (85) klar til kamp

— Denne gang skal jeg vinne, sier en kampglad Ingeborg Ertzaas Bjørnaaneset fra Rena. I 12 år har hun kjempet en iherdig kamp mot Staten for at enkene etter statsansatte skal få sin enke-pensjon. Selv mener hun at Staten har snytt henne for 140.000 kroner siden 1978. I dag skal den viktige prinsipp-saken opp i Lagmannsretten i Oslo. Vi har møtt den åndsfriske 85-åringen som har nektet å la seg slå av Staten.

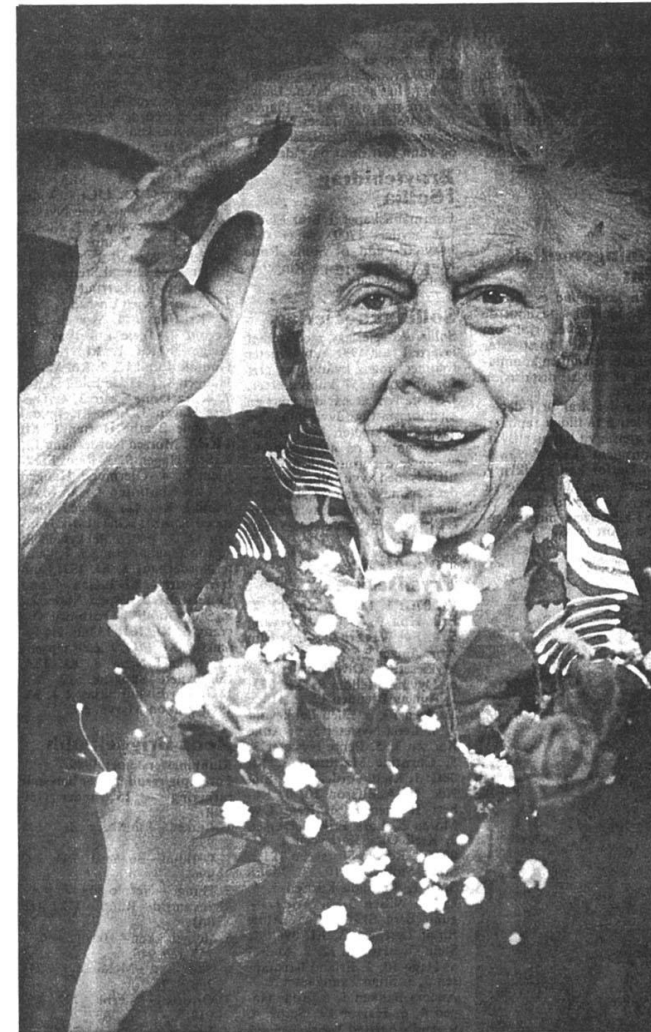
SE SIDE 6

KAMPKLAR: — Staten har lurt meg for 140.000 kroner. Nå vil jeg ha pengene tilbake.

Mars 1989:

⁴⁶⁷— Seier'n er vår

- — Nå synger jeg «seier'n er vår», sier Ingeborg Ertzaas, og det har hun god grunn til. Hun vant saken hun anla mot staten. På vegne av tusenvis av enker kan hun glede seg over at statens samordning av hennes og den avdøde ektemannens pensjon er kjent ugyldig. Lagmannsrettens dom var enstemmig. For Ingeborg betyr dette en etterbetaling på omkring 130 000 kroner. For tusenvis av andre enker kan det bli snakk om tilsvarende beløp.
- — Det gledeligste jeg noen gang har opplevd i min praksis, sier høyesterettsadvokat Finn Grøstad som førte saken for lagmannsretten.
- — En gledens dag. Dommen er i tråd med folkets rettsoppfatning, sier Irene Nordmo i Aksjonen for offentlig ansattes pensjonsrettigheter.

SE SIDE 4 (LEDER) OG 5

NORSKE
ARGUS

A-S
BYRÅET FOR AVISUTKLIPP
P.B. 1180, SENTRUM - 0107 OSLO 1
TLF. 20 46 75

Utklipp fra:

Østlendingen

2401 ELVERUM
Tlf. 064 - 10 144
Politisk tendens: Senterpartiet
(Se baksiden!)

18 MARS 1989

FORTJENTE ROSER: Ingeborg Ertzaas Bjørnaaneset fikk både roser og vennlige hilsener etter sin seier i lagmannsretten. Hun vant en sak som får gode virkninger for tusenvis av enker landet over. (Foto: Britt M. Solberg)

Oktober 1992:

— UANSVARLIG

Av ARNE SKOGSETH

Statsenkene» har vunnet på alle fronter, men staten greier ikke å sikre at utbetalingene til de 7000 kvinnene kommer tidsnok og korrekt. Statens Pensjonskasse får ikke ekstrastillingene de har bedt om for å få sakene og pengene unna.

Stortinget må tydeligvis sørge for at enkene får sine penger. Regjeringen har ikke gjort et. Det er uansvarlig, sier løyres Annelise Høegh.

Ekstraarbeid

Hun ble forskrekket da hun å forslaget fra Administrasjonsdepartementet. Der står

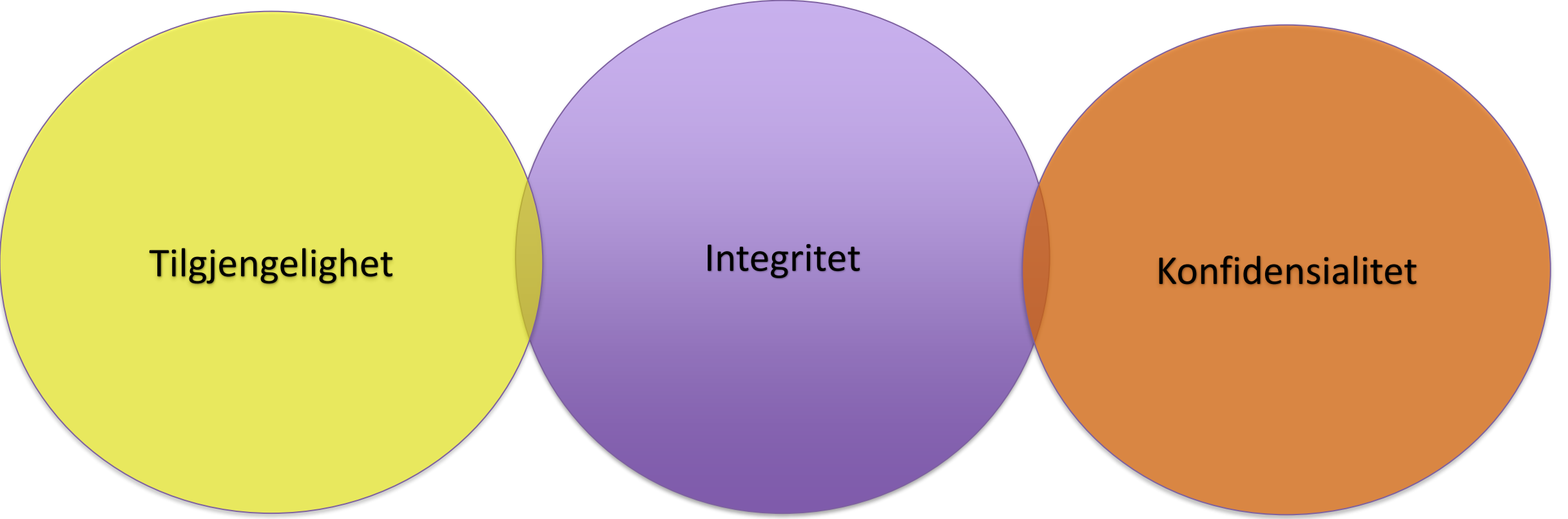
Rot og forsinkelse i utbetalingene til «statsenkene»

FORSKREKKET: Stortingsrepresentant Annelise Høegh er forskrekket over at Regjeringen ikke har gitt Statens pensjonskasse penger til å få unna køene.

Foto: BO MATHISEN

Tilgjengelighet

Integritet

Konfidensialitet

Et «krasjkurs» i personopplysningsvern

Hva er en personopplysning?

Identitet: Navn, fødselsnummer, sivilstatus, høyde, vekt

Kontaktinfo: Adresse hjemme, adresse jobb, mobilnummer, e-post, etc.

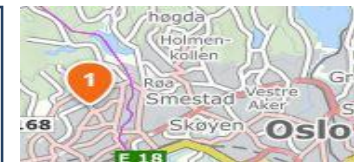
Særlige kategorier: Helseopplysninger, fagforeningsmedlemskap, politisk oppfatning, religion, seksuelle forhold/orientering, etnisitet

Finans: Inntekt, skatt, gjeld, bankkonto, kontoutskrift, utgifter, kredittvurdering etc.

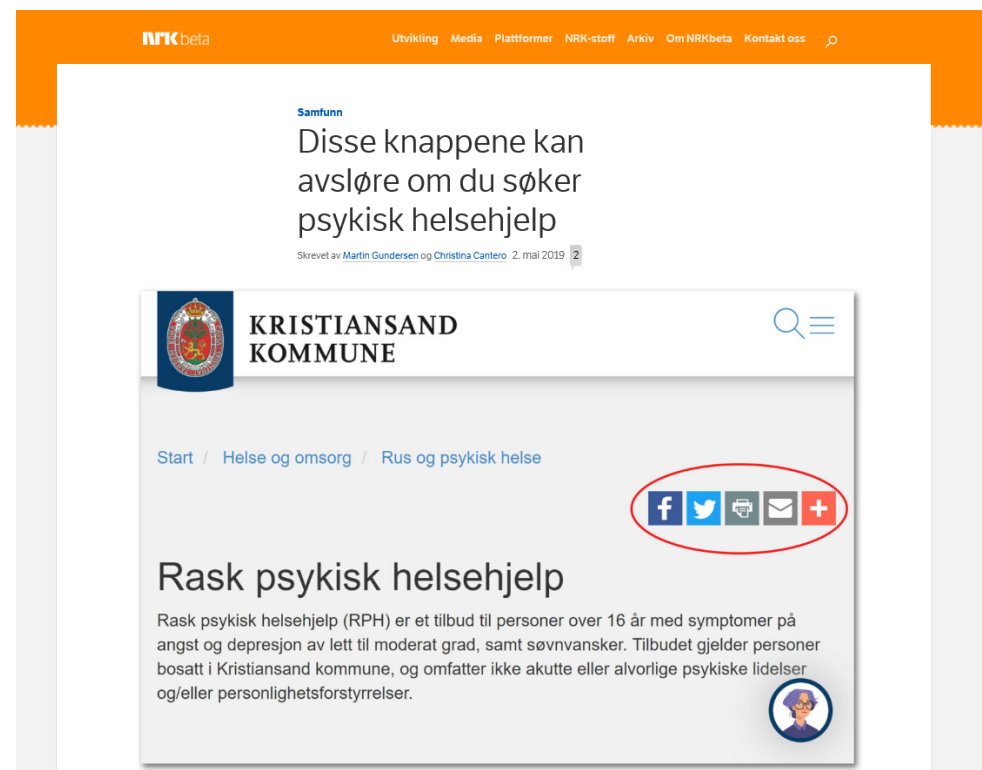

Pseudonymiserte opplysninger
mann, 58 år, Bærum, gift, en voksen sønn, hund, Datatilsynet, SPK, Statens informasjonstjeneste, Vennesla og Grimstad kommuner, oppvokst i Eigersund

Aktivitet: Adferdsmønstre, interesser, hobbyer, utdanning, yrkesliv, lokasjon, posisjon, kjøpemønster, søkehistorikk, likes etc.

Kommunikasjon: MAC-adresse, IP-adresse, SMS, MMS, foto, sosiale medier, sosialt nettverk, kontakter, cookies etc.

Kjenn din – og andres roller

- **Den registrerte:** Enkeltperson som det behandles personopplysninger om
- **Behandlingsansvarlig:** Virksomheten som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes
- **Databehandler:** Virksomhet som behandler personopplysninger på vegne av, (og etter avtale med) den behandlingsansvarlige
- **Behandling (av personopplysninger):** Enhver prosessering (innsamling, organisering, lagring, endring, utlevering, sletting, etc)

Gamle personvernprinsipper i ny drakt

Lovlighet, rettferdighet og åpenhet

Opplysningene skal behandles lovlige, rettferdige og på en åpen måte. Respekter de registrertes interesser og rimelige forventninger. Informasjon skal være tilgjengelig og forståelig, ikke manipulerende.

Formålsbegrensning

Opplysningene skal brukes for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål. Opplysningene skal ikke brukes til andre uforenlige formål.

Dataminimering

Personopplysningene skal være adekvate, relevante og begrenset til det som er nødvendig for formålene de behandles for.

Korrekte og oppdaterte

Opplysningene skal være korrekte og om nødvendig oppdaterte. Ukorrekte eller utdaterte personopplysninger skal rettes eller slettes.

Lagringsbegrensning

Det skal være rutiner som sikrer at det ikke er mulig å identifisere de registrerte lenger enn hva som er nødvendig for de formål de er samlet inn for.

Integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet

Personopplysninger skal sikres mot uautorisert eller ulovlig tilgang og mot utilsiktet tap, utilgjengelighet, ødeleggelse eller skade. Det skal brukes egnede tekniske og organisatoriske tiltak.

Ansvarlighet

Den behandlingsansvarlige har ansvar for, og må kunne dokumentere, at personvernprinsippene blir etterlevd.
(Artikkel 5)

Vil en normalt fornuftig person, med et noenlunde vanlig følelsesliv, kunne oppleve det som støtende eller urovekkende at personopplysningene om seg blir innsamlet, analysert, brukt og videreformidlet til andre uten vedkommendes aksept, eller i det minste kjennskap?

Dokumentert internkontroll og infosikkerhet

Personvernkonsekvens- vurdering (DPIA)	Avvikshåndtering	Personvernombud
Risikovurderinger	Innebygd personvern	Opplæring
Formål og behandlingsgrunnlag	Informasjon og registrertes rettigheter	Databehandleravtaler

Protokoll over behandlinger

Personvernombudsordningen

Personvernombudets oppgaver

- Samle inn og ha oversikt over behandlingsaktiviteter
- Involvere seg tidlig, informere og gi råd
- Kontrollere overholdelse av personvernregelverket og interne retningslinjer, deriblant ansvarsfordeling, opplæring, holdningsskapende tiltak mv,
- Gi råd og delta ved vurdering av personvernkonsekvenser (DPIA)
- Være kontaktpunkt for de registrerte
- Være et kontaktpunkt for, og samarbeide med Datatilsynet
- Skal ha en risikobasert tilnærming til sitt arbeide

Mao: En viktig støttende funksjon for å sikre behandlingsansvarliges etterlevelse av kravene i personvernlovgivningen.

Har pensjonskassforeningens medlemmer personvernombud?

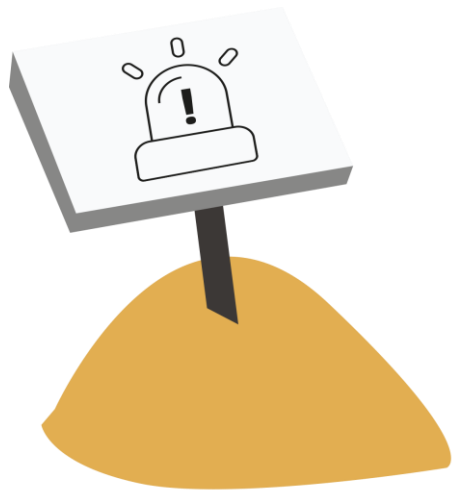
STATENS PENSJONSKASSE FORVALTNINGSBEDRIFT
KLP BEDRIFTSPENSJON AS
KLP
SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP)
HAUGESUND KOMMUNALEPENSJONSKASSE
PENSJONSTRYGDEN FOR SJØMENN
FELLESORDNINGEN FOR AVTALEFESTET PENSJON
STOREBRAND PENSJONSTJENESTER AS
PENSJONSKASSEN FOR HELSEFORETAKENE I HOVEDSTADSOMRÅDET
SPAREBANKEN MØRES PENSJONSKASSE
DANICA PENSJONSFORSIKRING AS
GJENSIDIGE PENSJONSFORSIKRING AS
SANDEFJORD KOMMUNALEPENSJONSKASSE

Oversikt pr 07.05.2019

Brudd på personopplysningssikkerheten - avvikshåndtering

Når må virksomheten sende melding om avvik til Datatilsynet?

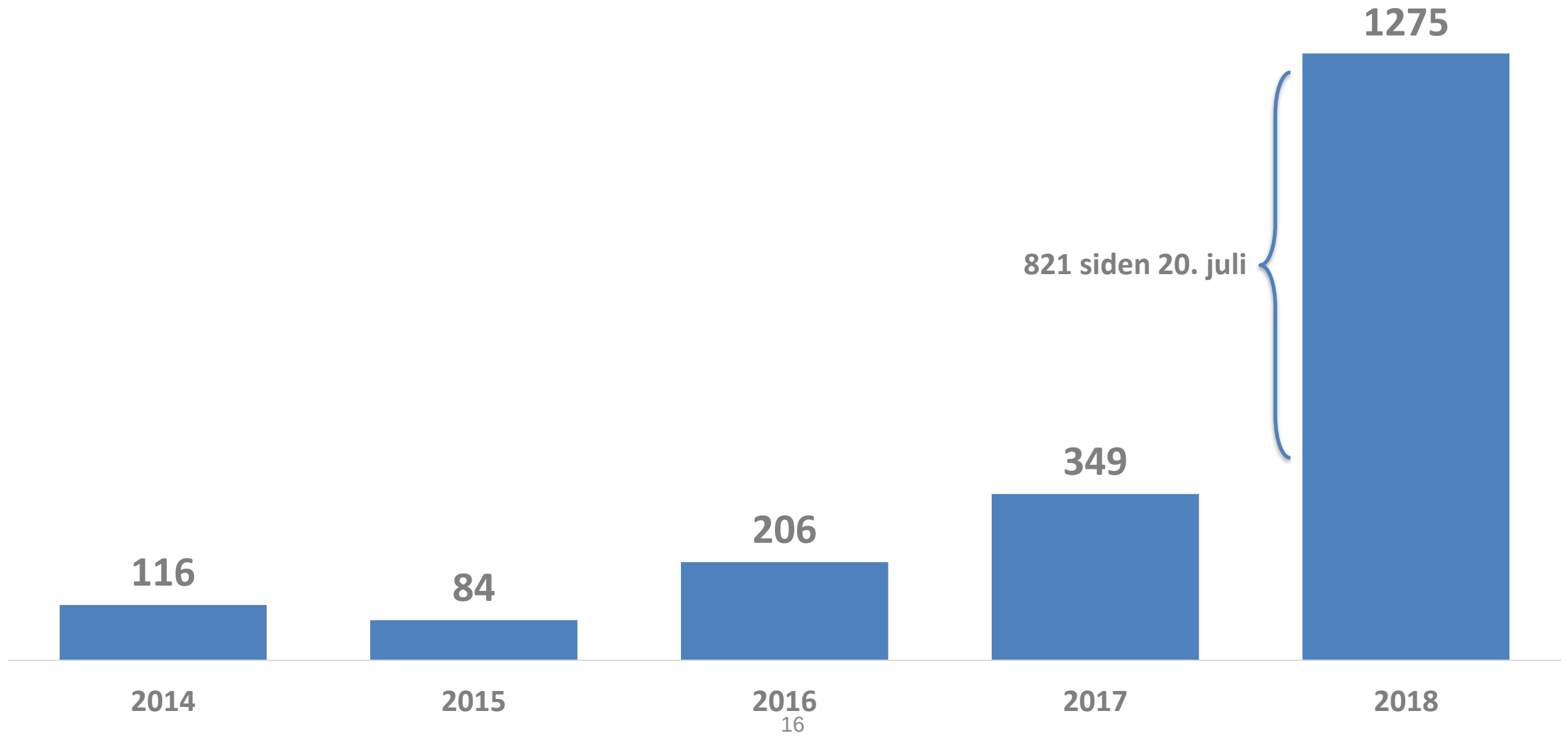
Ikke bare konfidensialitet, men også tilgjengelighet og integritet

«Ved brudd på personopplysningssikkerheten ..., med mindre det er lite trolig at bruddet vil medføre en risiko for fysiske personers rettigheter og friheter.»

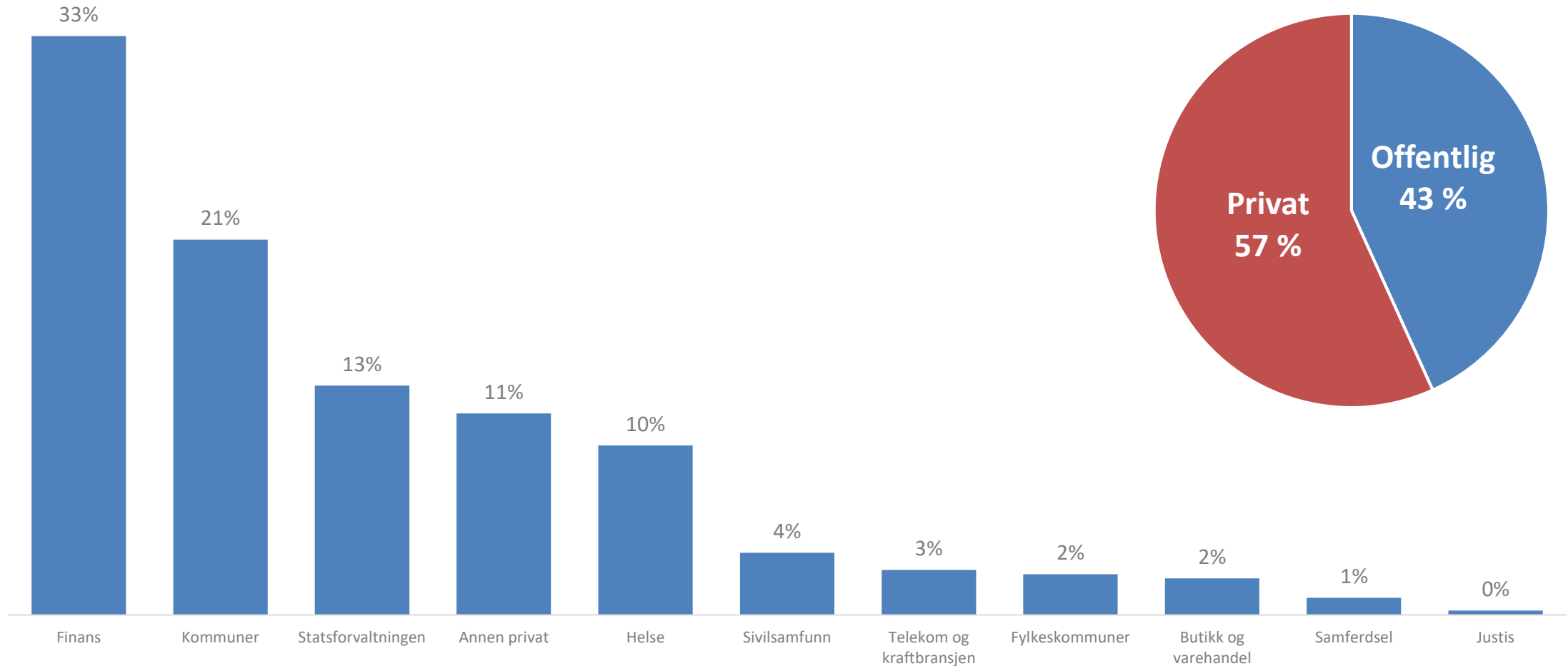
Definisjon: «*brudd på personopplysningssikkerheten*» - er et brudd på sikkerheten som fører til **utilsiktet eller ulovlig tilintetgjøring, tap, endring, ulovlig (uautorisert) spredning av eller tilgang til** personopplysninger som er overført, lagret eller på annen måte behandlet (art. 4 nr. 12)

Art. 33

Kraftig vekst i antall avviksmeldinger etter 20. juli 2018

Hvem melder avvik?

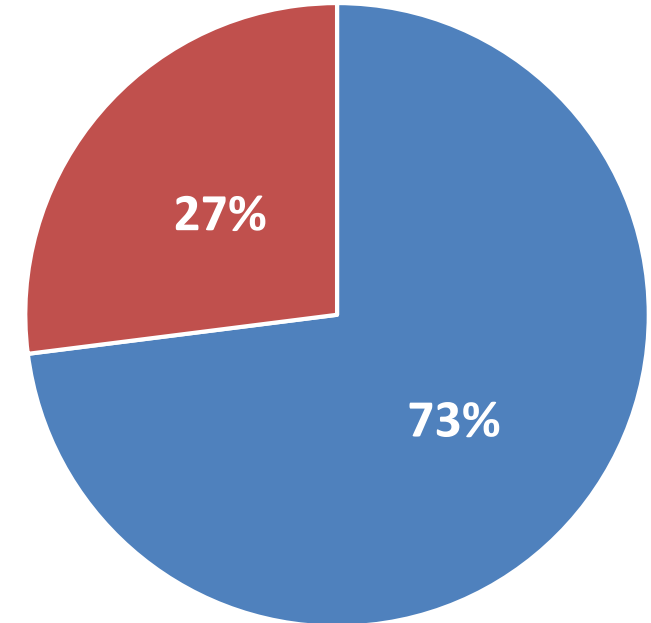

Menneskelig svikt eller teknisk feil....

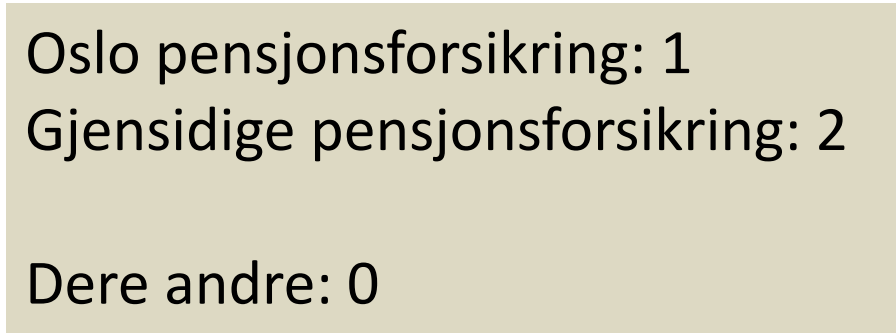
For eksempel:

- Brev til feil mottaker
- Feil vedlegg i brev
- Feilsendt epost
- Publisering på nett
- Phishing

- Saken avsluttes med et brev
- Saken tas opp til formell behandling

A circular stamp with a dotted border. A diagonal banner across the center reads "BEST PERFORMANCE?".

Bærum kommune: 25
Sandefjord kommune: 0
Tønsberg: 0
Larvik: 0

 ...husk!

Et hvert uoppdaget avvik, er et tapt
forbedringspotensial.

Sørg for å ha interne rutiner for å
oppdage avvik og for å ha rutiner for
hendelseshåndtering når avvik har
oppstått!

Noen råd til dere som ledere

1. Få personvernprinsippene inn i ryggmargen!
2. Sørg for at medarbeidere som trenger det får dybdekunnskap i personvern
3. Etabler oversikt over alle personopplysninger dere behandler og IKT-løsningene som benyttes
4. Gjør risiko- og personvernkonsekvensvurderinger
5. Bygg personvern inn i nye løsninger
6. Dokumenter vurderinger dere gjør og de rutinene dere har
7. Bygg kultur for personvern og sikkerhet, og husk opplæring og ledelsens gjennomgang!
8. Vurder om dere skal eller bør ha personvernombud og bruk rollen aktivt
9. Samarbeide om en atferdsnorm?

- Atferdsnormer skal være et viktig virkemiddel for å oppnå et godt og harmonisert personvern i Europa. Personvernmyndighetene skal derfor oppmuntre til utarbeidelse av atferdsnormer.
- Utvikles av bransjen selv, men må godkjennes av Datatilsynet.
- Konkrete regler og retningslinjer for hvordan virksomhetene skal innrette seg for å etterleve GDPRs krav.
- Fleksible rammer for hva normen regulerer
- Flere fordeler, f.eks for å påvise regeletterlevelse.

Og glem aldri fru
Bjørnaneset!

167 — Seier'n er vår

FORTJENTE ROSER: Ingeborg Ertzaas Bjørnaneset fikk både roser og vennlige hilsener etter sin seier i lagmannsretten. Hun vant en sak som får gode virkninger for tusenvis av enker landet over. (Foto: Britt M. Solberg)

• — Nå synger jeg «seier'n er vår», sier Ingeborg Ertzaas, og det har hun god grunn til. Hun vant saken hun anla mot staten. På vegne av tusenvis av enker kan hun glede seg over at statens samordning av hennes og den avdøde ektemannens pensjon er kjent ugyldig. Lagmannsrettens dom var enstemmig. For Ingeborg betyr dette en etterbetaling på omkring 130 000 kroner. For tusenvis av andre enker kan det bli snakk om tilsvarende beløp.

• — Det gledeligste jeg noen gang har opplevd i min praksis, sier høyesterettsadvokat Finn Grøstad som førte saken for lagmannsretten.

• — En gledens dag. Dommen er i tråd med folkets rettsoppfatning, sier Irene Nordmo i Aksjonen for offentlig ansattes pensjonsrettigheter.

SE SIDE 4 (LEDER) OG 5

A-S
BYRÅET FOR AVISUTKLIPP
P.B. 1180, SENTRUM - 0107 OSLO 1
TLF. 20 46 75

Utklipp fra:

Østlendingen

2401 ELVERUM
Tlf. 064 - 10 144
Politisk tendens: Senterpartiet
(Se baksiden!)

18 MARS 1989

- Datatilsynet
- Ove Skåra, fagdirektør
- Tlf 22 39 69 30
- Mobil 917 91 797
- Epost osk@datatilsynet.no

www.datatilsynet.no

www.personvernbloggen.no

[Twitter.com/datatilsynet](https://twitter.com/datatilsynet)

Husk å abonnere på nyhetsbrevene fra Datatilsynet og personvernbloggen!